

[Stinus]

planerne er jo netop i disse sager på dagsordenen i NATOs nukleare planlægningsgruppe, hvor vores forsvarsminister jo allerede et par gange er blevet præsenteret for planerne, nemlig i april og oktober 1984, og netop den nukleare planlægningsgruppe må vel, så længe vi er medlem af den, være et af de fora, hvor de danske synspunkter med hensyn til planerne skal fremføres. Når vi fra radikal side har sat spørgsmålstegn ved værdien af Danmarks medlemskab af den nukleare planlægningsgruppe, er vor tvivl altid blevet afvist med, at medlemskabet gav os nogle informationer og muligheder for drøftelser, som vi ellers ville være uden for, så derfor må vi også benytte os af dette medlemskab.

NATO er altså involveret i de amerikanske stjernekrigsplaner, og et af formålene med debatten i dag må være en drøftelse af, hvor NATO befinder sig i dette spil. NATOs generalsekretær, Lord Carrington, har udtalt, at amerikanerne har gjort klogt i at iværksætte forskningsprogrammet om et rumbase-ret forsvarssystem, og har i øvrigt opfordret de europæiske NATO-lande til at indstille kritikken af programmet. Er dette NATOs officielle holdning til præsident Reagans udspil? Og hvor befinder Danmark sig som medlem af NATO?

Flere af NATO-landene har ytret sig og ikke just i positive vendinger. Præsident Mitterrand har talt om »overbevåbning«, den franske forsvarsminister har betegnet planerne som »optakten til et nyt uoverskueligt rustningskapløb«, og den engelske udenrigsminister har advaret mod at lade teknologiens fremmarch styre de politiske beslutninger. Disse advarsler går på eskaleringen af rustningskapløbet, faren for en militarisering af det ydre rum og de vanskeligheder, planerne skaber for nedrustningsforhandlingerne. Andre NATO-politikere, heriblandt den danske udenrigsminister, har udtalt frygt for afkobling af Vesteuropa fra USA. Den vesttyske udenrigsminister har talt om »zoner med forskellige sikkerhedsinteresser«, den vesttyske forsvarsminister om »Festung Amerika«.

Men det radikale venstre hæfter sig mere ved en udtalelse af den engelske premierminister om, at USA og Vesten ikke stræber efter at opnå militær overlegenhed over Sovjetunionen, men efter at opretholde balancen. Denne udtalelse afslører i hvert fald et

modsætningsforhold til det amerikanske republikanske partis valgprogram i 1984, hvor man netop leger med tanken om militær overlegenhed i forhold til Sovjetunionen.

Jeg skal ikke beskæftige mig med risikoen for en vesteuropæisk afkobling fra USA; det er der andre der har gjort i denne debat. Men jeg skal udtale et klart og tydeligt ønske om, at Danmark bliver helt og aldeles koblet fra præsident Reagans stjernekrigsplan, og at Danmark inden for NATO og andre internationale fora tager afstand fra planerne. Efter vor opfattelse vil planerne føre til et brud på ABM-aftalen fra 1972, til en militarisering af rummet, og de vil vanskeliggøre de netop påbegyndte nedrustningsforhandlinger.

ABM-aftalen var i sin tid en sejr for våbenkontrolbestrebelse og en del af starten på afspændingsperioden i 1970'erne, og vi må stadig betragte aftalen som værende af afgørende betydning for forholdet mellem Øst og Vest.

SDI er et forskningsprogram og ikke et våbenopstillingsprogram, bliver der sagt, og forskning er ikke forbudt i ABM-aftalen. Men målet for denne forskning er at udvikle og senere opstille et ballistisk missilforsvar i rummet, og med dette for øje taler USA allerede i dag om at »modificere« ABM-aftalen.

Vor frygt går på, at planerne ikke lader sig standse, når de først er sat i gang, at det vil komme til at gå netop på den måde, som den engelske udenrigsminister advarede imod: at den teknologiske udvikling kommer til at afgøre de politiske beslutninger. I øvrigt skræmmer jo sporene i NATO-samarbejdet, når vi tænker på forløbet af den proces, som via den famøse dobbeltbeslutning førte til opstilling af mellemdistanceraketter i Europa.

Det forsikres fra amerikansk side, at der er tale om et forsvarssystem, og det vil vi gerne tro på, men vi kan ikke tillade os at se bort fra, hvordan Sovjetunionen opfatter det. Hvordan ville vi, USA og det øvrige Vesten, opfatte tilsvarende sovjetiske planer? Ville vi føle os overbevist om Sovjetunionens gode hensigter? USA vil aldrig gennemføre et førstestlagsangreb mod Sovjetunionen, siges det, og det vil vi også gerne tro på, men vi kommer til at beskæftige os med, hvorfor Sovjetunionen måske ikke ubetinget fæster lid til dette udsagn.